

ИМАТЕ ПРАВО!

ПРАВА ПАЦИЈЕНАТА

ЗАКОН О ЗДРАВСТВЕНОЈ ЗАШТИТИ

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ЗДРАВЉА

ПРАВА ПАЦИЈЕНАТА - ЗАКОН О ЗДРАВСТВЕНОЈ ЗАШТИТИ

Закон о здравственој заштити дефинише права пацијента, а она га јасно постављају у средиште пружања здравствених услуга.

„Знам своја права из здравствене заштите и желим добру комуникацију са здравственим радницима јер је то један од предуслова за моје успешно лечење. Имам право да очекујем разумевање за мој проблем. Имам право на подршку, стручност и добронамерност здравствених радника у које имам поверење и према којима гајим поштовање.“

У здравственом систему пацијент има право на:

- доступност здравствене заштите
- обавештеност
- слободан избор
- приватност и поверљивост информација
- самоодлучивање и пристанак
- увид у медицинску документацију
- тајност података
- пристанак на медицински оглед
- приговор
- накнаду штете
- обавештавање јавности

ПРАВО НА ДОСТУПНОСТ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ

Сваки пацијент има право на доступну здравствену заштиту у складу са здравственим стањем, а у границама материјалних могућности система здравствене заштите.

У поступку остваривања здравствене заштите сваки пацијент има право на једнак приступ здравственој служби – без дискриминације у односу на финансијске могућности, место становања, врсту обољења или време приступа здравственој служби.

„Заштићен/а сам од било које врсте дискриминације јер сви имамо једнак приступ здравственој служби. Имам право на уважавање мојих уверења и опредељења.“

ПРАВО НА ОБАВЕШТЕНОСТ

Пацијент има право да буде информисан о доступним савременим научним и технолошким могућностима и иновацијама у вези са његовим лечењем.

Пацијент има право да унапред буде обавештен о својим правима на обавезно здравствено осигурање, као и о њиховом обиму, односно да ли остварује здравствену услугу без новчане надокнаде, уз партиципацију или плаћа пуну цену услуге.

Пацијент има право да од здравственог радника тражи обавештење о дијагнози и прогнози болести, ефекту предузимања или непредузимања предложених медицинских процедура, начину лечења, као и о евентуалним последицама предложеног третмана.

Пацијент има право да добије сва тражена обавештења, на начин који је прилагођен његовој доби, нивоу образовања и емоционалном стању.

Информација о дијагнози, току предложене медицинске процедуре и њеним ризицима може се ускратити пацијенту само у изузетним случајевима, и то уколико здравствени радник процени да би обавештењем знатно нашкодио пацијентовом здрављу, када се обавештење даје члану породице пацијента.

„Заинтересован/а сам за дијагнозу моје болести. Имам право на објашњење дијагнозе, прогнозе и тока болести, ризика и нежељених последица лечења, као и право на обавештење о алтернативним методама лечења. Имам право да сазнам што више о мојој болести да бих је лакше победио/ла.“

ПРАВО НА СЛОБОДАН ИЗБОР

Сваки пацијент има право на слободан избор доктора медицине, односно доктора стоматологије и здравствене установе, као и на слободан избор различитих медицинских процедура, на основу одговарајућих информација о могућим ризицима и последицама по здравље пацијента.

Пацијент има право да изабере лекара са списка понуђених лекара који мора бити истакнут у свакој здравственој установи на нивоу примарне здравствене заштите. Пацијент има право да из оправданих, законом предвиђених разлога, промени изабраног лекара.

„Имам право да изаберам свог лекара са списка понуђених лекара који мора бити истакнут у мом дому здравља.“

ПРАВО НА ПРИВАТНОСТ И ПОВЕРЉИВОСТ ИНФОРМАЦИЈА

Сваки пацијент има право на заштиту своје приватности и поверљивости свих личних информација које је саопштио надлежном здравственом раднику, укључујући и оне које се односе на његово стање здравља, дијагностичке и терапијске процедуре.

Здравствени радник не сме другим лицима да саопштава податке о пацијенту. Здравственом прегледу могу присуствовати само здравствени радници и здравствени сарадници. Пацијент може дати сагласност да прегледу и предузимању мера над њим присуствују и друга лица.

„Имам право на поверљивост свих личних и података о мом здравственом стању које сам поверио/ла здравственом раднику. Знам да подаци из медицинске документације представљају личне податке и да се третирају као службена тајна.“

ПРАВО НА САМООДЛУЧИВАЊЕ И ПРИСТАНАК

Пацијент је слободан да одлучује о свему што се тиче његовог живота и здравља. За предузимање медицинске мере неопходна је сагласност пацијента, осим у хитним случајевима или уколико је угрожен живот или здравље других лица.

Пацијент има право да одбије предложено медицинску процедуру иако му је претходно указано на последице одбијања, као и да опозове свој пристанак пре него што се започне са извођењем медицинске мере.

Сагласност пацијента за предузимање медицинске процедуре или његова изјава о одбијању морају бити сачуване у медицинској документацији.

„Имам право на слободно одлучивање о свему што се тиче мог живота и здравља. Имам право да пристанем на предложено медицинску процедуру или да је одбијем, која се онда без моје сагласности не може предузети. Пре него што донесем ову важну одлуку, желим да знам све разлоге за неопходност предложене процедуре, као и да ми се предоче све евентуалне последице и ризици. Имам право и да променим своју одлуку.“

ПРАВО НА УВИД У МЕДИЦИНСКУ ДОКУМЕНТАЦИЈУ

Пацијент има право на увид у своју медицинску документацију у којој морају бити евидентиране: анамнеза, дијагноза, терапија као и све предузете медицинске мере и савети који су дати пацијенту.

„Имам право на увид у моју медицинску документацију у којој се чувају сви налази о мојој болести и мом здравственом стању. Заинтересован/а сам за ток моје болести и редослед предузетих медицинских мера.“

ПРАВО НА ТАЈНОСТ ПОДАТАКА

Подаци из медицинске документације представљају личне податке о пацијенту и третирају се као службена тајна.

Сва запослена лица у државним и приватним здравственим установама могу бити ослобођена чувања тајне само на основу одлуке суда, или на основу изричитог пристанка пацијента, који мора бити дат у писменој форми на јасан и недвосмислен начин.

ПРАВО ПАЦИЈЕНТА НАД КОЈИМ СЕ ВРШИ МЕДИЦИНСКИ ОГЛЕД

Пацијент може бити подвргнут медицинском огледу, при чему заштита његовог живота и здравља имају предност у односу на интерес друштва и науке.

Медицински оглед над пацијентом може се вршити само уз писмени пристанак коме је претходило детаљно обавештење о смислу, циљу, току, евентуалним ризицима и последицама процедуре.

Пре започињања медицинског огледа пацијент мора бити осигуран за случај настанка штете и има право на накнаду штете настале услед медицинског огледа. Пацијент има право да опозове свој пристанак на оглед.

„Имам право да дам пристанак да се нада мном изврши медицински оглед. Безбедност ми пружа прибављена сагласност Етичког одбора здравствене установе као и уговор којим сам осигуран/а од евентуалне штете. Пре доношења ове одлуке имам право да се информишем о циљевима огледа, поступку, очекиваним резултатима, могућим ризицима и евентуалним штетним последицама. Уколико приликом извођења огледа претрпим штету, имам право на накнаду у складу са уговором и законом. Имам право да опозovem свој пристанак на медицински оглед.“

ПРАВО НА ПРИГОВОР

Пацијент има право да поднесе приговор уколико је незадовољан било пруженом здравственом услугом, било поступком према њему, или уколико му је здравствена услуга ускраћена.

На основу приговора који се поднесе усмено саставља се записник, а приговор у писменој форми упућује се здравственом раднику који руководи процесом рада, или заштитнику пацијентових права. Одговор пацијенту доставља се најдуже у року од 8 дана од дана подношења приговора.

Уколико је пацијент незадовољан примљеним одговором, може се обратити здравственој инспекцији или матичној филијали Републичког завода за здравствено осигурање.

„Од заштитника пацијентових права могу добити правни савет и све информације у вези са начином остваривања мојих права. Уколико сматрам да је моје право повређено, угрожено, или да се здравствени радник некоректно односи према мени, имам право да се обратим руководиоцу здравствене установе или могу да поднесем приговор заштитнику пацијентових права. Уколико сам незадовољан/на њиховим одговорима, имам право да упутим приговор здравственој инспекцији Министарства здравља.“

ПРАВО НА НАКНАДУ ШТЕТЕ

Пацијент има право на накнаду штете уколико здравствени радник или здравствени сарадник у пружању здравствене заштите начини штету на телу пацијента, или ако се стручном грешком тих лица проузрокује погоршање здравственог стања пацијента.

„Уколико грешком здравственог радника дође до погоршања мог здравственог стања, имам право на накнаду штете после покретања судског поступка.“

ОБАВЕШТАВАЊЕ ЈАВНОСТИ

Грађани имају право на информације које су потребне за очување здравља, стицање здравих животних навика, информације о штетним факторима животне и радне средине које могу имати негативне последице по здравље, као и на обавештење о заштити свог здравља у случају избијања епидемија.

„Као и сви грађани, имам право на информације које су ми потребне за очување здравља, стицање здравих животних навика и на обавештење о свим факторима који могу штетно деловати на моје здравље. Морам да се придржавам свих упутстава и упозорења да бих спречио/ла да дође до угрожавања мог здравља, здравља моје породице и заједнице у којој живим.“

ДУЖНОСТИ ПАЦИЈЕНАТА

За време лечења и остваривања здравствене заштите у здравственим установама, пацијенти су дужни да се придржавају општих аката здравствене установе о условима боравка и понашања у њој. У случају да пацијент захтева да прекине лечење, иако га је доктор медицине, односно доктор стоматологије, упозорио на могуће последице због овакве одлуке, дужан је да о томе да писмену изјаву. Ако пацијент одбије да дâ писмену изјаву, сачињава се службена белешка која се чува у медицинској документацији пацијента.

Пацијент је дужан да активно учествује у заштити, очувању и унапређењу свог здравља, да потпуно и истинито информише здравственог радника о свом здравственом стању, као и да се дисциплиновано придржава упутстава и да предузима мере прописане терапије.

Уколико се пацијент не придржава својих обавеза, здравствени радник може отказати пружање даље здравствене заштите, осим у случају хитне медицинске помоћи.

„Током лечења морам да поштујем прописани кућни ред здравствене установе. Уколико желим да прекинем лечење упркос упозорењу доктора, дужан/на сам да се о томе писмено изјасним.“

„Имам право и обавезу да активно учествујем у заштити, очувању и унапређењу свог здравља, као и да у потпуности и истинито информишем здравственог радника о свим подацима везаним за моје здравствено стање. Знам да ми здравствени радник може отказати даље пружање здравствених услуга уколико се не придржавам својих обавеза.“

Права пацијента су ближе дефинисана Законом о здравственој заштити и Законом о здравственом осигурању, као и релевантним подзаконским актима који су доступни на интернет презентацији Министарства здравља www.zdravlje.sr.gov.yu и Републичког завода за здравствено осигурање www.gzzo.sr.gov.yu, као и код заштитника права пацијената у свакој здравственој установи.

**САМО ПАЦИЈЕНТ КОЈИ ЈЕ УПОЗНАТ СА СВОЈИМ ПРАВИМА МОЖЕ АКТИВНО
ДА УЧЕСТВУЈЕ У СВОМ ЛЕЧЕЊУ, ДА САЧУВА САМОПОШТОВАЊЕ,
ОПТИМИЗАМ И ВЕРУ У ОЗДРАВЉЕЊЕ.**

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ЗДРАВЉА

Пројекат „Развој здравства Србије“ који се финансира из кредита Светске банке.